

Mysle pozytywne

Budowanie informacji zwrotnej i wyrażanie własnych potrzeb, asertywność, cyberprzemoc

Jak prawidłowo udzielać informacji zwrotnej?

Grupa docelowa

klasy IV-VI

Czas zajęć

45 min.

Wykorzystywane metody

rozmowa/prezentacja metod
–
praca w grupach nad dialogami
–
drama

Cele spotkania

Uczeń/uczennica:
–
wie, czym jest informacja zwrotna
–
zna dwie metody udzielania informacji zwrotnej i stosuje je w wybranych sytuacjach
–
wie, że nie wolno nikogo obrażać
–
wie, że krytyka jest potrzebna w życiu, by się doskonalić

Opis przebiegu z wykazem poszczególnych ćwiczeń/zadań:

1. Nauczyciel/nauczycielka rozpoczyna zajęcia od pytania, czym jest informacja zwrotna, kiedy się nią posługujemy, dlaczego jest nam potrzebna. Jednocześnie tak kieruje rozmową, by zwrócić uwagę uczniów i uczennic na to, iż jest ona normalną wypowiedzią (choć czasem krytyczną), która służy poprawie wzajemnych relacji, metod pracy, itp.
2. Nauczyciel omawia dwie najbardziej popularne metody budowania informacji zwrotnej: metodę kanapki i metodę Z-FUKO-PZK. Informacje o nich dostępne są w załącznikach i we wskazanej bibliografii).
3. **Praca w czterech grupach.** Przedstawiciele/przedstawicielki grup losują po dwa tematy (załącznik nr 2.). Wykorzystując obie metody, uczniowie i uczennice piszą informacje zwrotne na zadane tematy (sami dobierają temat do jednej metody). Otrzymują też karteczki z informacjami na temat metod, które są rodzajem „ściąg”. Po upływie wyznaczonego czasu grupy prezentują wyniki swoich prac w formie mini dramy. Pozostała część klasy wraz z prowadzącą/prowadzącym komentuje, dopowiada, wyjaśnia.
4. Na koniec lekcji nauczyciel/nauczycielka przypomina, że informacja zwrotna opiera się na konstruktywnej krytyce, nie wolno nikogo obrażać i krzywdzić.

Streszczenie metodyczne dla nauczyciela:

Uczniowie i uczennice dowiadują się, czym jest informacja zwrotna i jak należy jej udzielać, by nie obrażać człowieka, a odnosić się do konkretnych sytuacji. Dlatego też pracują w grupie nad dialogami i przygotowują mini dramy.

Proponowana bibliografia uzupełniająca:

–
Karol Froń, Jak prawidłowo udzielać informacji zwrotnej? Model Z-FUKO-PZK.

Źródło: <http://ccnews.pl/2016/05/16/prawidlowo-udzielac-informacji-zwrotnej-model-fuko-pzk/>

–
Małgorzata Ostrowska, Informacja zwrotna, która pomaga w uczeniu się.

Źródło: <http://www.gim36.szkoły.lodz.pl/trescmodulu4.pdf>

–
Renata Mazurowska, Jak mądrze krytykować? – Informacja zwrotna zamiast krytyki.

Źródło:

<http://zwierciadlo.pl/psychologia/jak-madrze-krytykowac-krytyka-konstruktywna-informacja-zwrotna>

Związek z podstawą programową:

Język polski

Tworzenie wypowiedzi.

1. **Elementy retoryki. Uczeń:**

– uczestniczy w rozmowie na zadany temat, wydziela jej części, sygnały konstrukcyjne wzmacniające więź między uczestnikami dialogu, tłumaczące sens;

– rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji;

– tworzy logiczną, semantycznie pełną i uporządkowaną wypowiedź,

2. **Mówienie i pisanie. Uczeń:**

– tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: dialog,

Odbiór tekstów kultury. Uczeń::

– wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio;

– określa temat i główną myśl tekstu;

– odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od drugorzędnych;

– odróżnia informacje o faktach od opinii;

– dokonuje odczytania tekstów poprzez przykład intersemiotyczny (np. rysunek, drama, spektakl teatralny);

Etyka

1. **Elementy etyki ogólnej. Uczeń:**

– odróżnia wypowiedzi o faktach od wypowiedzi o wartościach i powinnościach;

2. **Człowiek wobec innych ludzi. Uczeń:**

– podaje przykłady okazywania szacunku wobec rodziców, nauczycieli, koleżanek i kolegów oraz innych ludzi – dorosłych i dzieci;

– uzasadnia, dlaczego należy okazywać szacunek innym osobom;

– okazuje szacunek innym osobom.

Metoda Z-FUKO-PZK?

Z – Zależy mi

intencja, w jakiej nasza rozmowa będzie się odbywać. Tu głównie odnosimy się do naszych uczuć, np. „*Jesteś moim najlepszym kolegą...*”, „*Zależy mi na rozmowie, ponieważ...*”

F – Fakty

jakiego wydarzenia, sytuacji będzie dotyczyła nasza rozmowa, przedstawiamy fakt, np.: „*Fakt jest taki, że nie zrobiłeś...*”

U – Uczucia

jakie uczucia, emocje wywołuje we mnie ta sytuacja, to wydarzenie, np.: „*Jest mi z tego powodu przykro, ponieważ...*”, „*czuję się z tym niedobrze, gdyż...*”

K – Konsekwencje

jakie konsekwencje niosą za sobą moje uczucia, emocje, których doświadczam w związku z faktami, np.: „*Konsekwencje są takie, że nie mam ochoty na... .*”

O – Oczekiwania

czego oczekuję w związku z tą sytuacją, np.: „*Oczekuję od Ciebie...*”, „*Oczekuję, że zrobisz...*”

P – Propozycja rozwiązania

co proponuję rozmówcy, aby pomóc mu lepiej sobie radzić w przypadku kolejnych podobnych sytuacji, np.: „*Proponuję, abyśmy następnym razem...*”

Z – Zgoda

pytanie rozmówcy o zgodę, czy odpowiada mu taka propozycja, np.: „*(...) czy zgadzasz się na takie rozwiązanie? (...)*”

K – Krytykowany

zapytanie o potrzeby rozmówcy, co potrzebuje ode mnie, aby w przyszłości takie sytuacje się nie powtórzyły, np.: „*(...) a Ty czego potrzebujesz ode mnie aby takie sytuacje nie pojawiały się w przyszłości?*”

Metoda kanapki

- Etap I**
informacja
pozytywna (podkreślanie dobrych zachowań rozmówcy) Na początku udzielania informacji zwrotnej przekazywana jest dobra wiadomość. Na tym etapie podkreślamy dobre strony jego zachowania. Zauważając pozytywne aspekty działań drugiej osoby, wzbudzamy w niej pozytywne emocje. Takie nastawienie sprzyja przyjęciu informacji dotyczących sfer poprawy. Należy pamiętać o tym, aby komentarz odnosił się do głównego tematu oraz odnieść się do niedawnych działań osoby przy zachowaniu szczerości.
- Etap II**
informacja
negatywna strefa poprawy / rozwoju (wskazanie obszaru pracy do poprawy) Na tym etapie wskazujemy obszary do poprawy, przedstawiamy, co można ulepszyć. Ważne jest, aby mimo wskazania rzeczy, które dana osoba zrobiła źle, przekazać informację w taki sposób, aby nie wzbudzała negatywnych emocji, aby dać osobie wybór i podkreślić jej autonomiczność, wskazać konkretną zmianę i pokazać korzyści, jakie wynikają z wprowadzenia jej w życie/w pracę.
- Etap III**
informacja
pozytywna (wskazanie możliwości poprawy) Kończącym etapem jest wskazanie możliwości poprawy. W tej części należy wyrazić swoją wiarę w możliwość poprawy danej osoby, odwołując się do jej właściwego stosunku do pracy czy jej doświadczenia. Zakończenie wypowiedzi pozytywnym komentarzem, komplementem, docenieniem wysiłków, czy przypomnieniem o silnych stronach osoby jest dużą motywacją do zrobienia czegoś jeszcze. Konieczne jest także wskazanie własnej gotowości pomocy, udzielania rad.

Tematy dla grup.

1. Twój kolega przestał się uczyć matematyki. Grozi mu ocena niedostateczna na semestr. Wiesz, że dużo czasu spędza na portalach społecznościowych. Udziel mu prawidłowej informacji zwrotnej.
2. Twoja koleżanka zarzuca Ci, że jesteś niekoleżeńska/niekoleżeński, bo nie pozwalasz jej ściągać na sprawdzianie. Jednocześnie wiesz, że koleżanka cały weekend spędziła w kinie ze znajomymi i w ogóle się nie uczyła, podczas gdy Ty poświęciłaś dużo czasu na przygotowanie się do testu.
3. Oglądasz świetny film na ulubionym kanale. Nagle Twój brat zabiera Ci pilot i zmienia kanał. Zachowując się asertywnie, udziel mu prawidłowej informacji zwrotnej.
4. Masz wrażenie, że koleżanka traktuje Cię niesprawiedliwie, oskarżając o rzeczy, których nie zrobiłeś/zrobiłaś. Udziel jej prawidłowej informacji zwrotnej.
5. Kolega rozsiewa plotki o Twoim przyjacielu. Oskarża go o to, że ukradł ze sklepiku szkolnego bułki wystawione na ladzie. Wiesz, że Twój przyjaciel tego nie zrobił. Twoja relacja z kolegą się popsowała. Udziel mu prawidłowej informacji zwrotnej.
6. Koleżanka w klasie robi kompromitujące zdjęcia innym osobom na przerwach, np. podczas, gdy ktoś je i ma otwartą buzię albo niechcący się potknął. Straszy wszystkich, że opublikuje te zdjęcia w internecie. Udziel jej prawidłowej informacji zwrotnej.
7. Do Twojej klasy dołączył nowy kolega. Pochodzi z Azji. Jest bardzo sympatyczny i już świetnie mówi po polsku. Jednak dwaj inni koledzy się z niego śmieją. Nie podoba Ci się takie zachowanie. Udziel im prawidłowej informacji zwrotnej.
8. Czekasz wraz z koleżankami na klasówkę z biologii. Nagle któraś z nich wpada na pomysł, by uciec z lekcji. Nie chcesz tego robić, bo zależy Ci na ocenie. No i uczyłeś/uczyłaś się przez kilka dni. Udziel im prawidłowej informacji zwrotnej.